

KITARTÁS

A „KITARTÁS“ KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.

A »Kitartás« egyesület alapszabályait
a nmélt. m. kir. belügyminiszterium
49.452 902. szám alatt hagyta jóvá.

Tagjainkhoz.

Mióta egyesületünk elérte célját azzal, hogy az életbiztosítást az alapszabályoknak legpontosabb szem előtt tartásával a Dordrecht biztosító részvénytársaság vette át, azóta a tagok buzgalma annyira megcsappant, hogy újabb elemekkel alig szaporodtunk.

Ennek az okát mindenekelőtt a rossz kereseti viszonyoknak tulajdonítottuk, mindamelllett arra a meggyőződésre is jutottunk, hogy egyesületünk tagjai, főleg pedig bizalmi férfaink, nem elég súlyt vetnek arra, hogy épen a biztosítási ügynek rendezése azt az erkölcsi kötelezettséget róttá mindnyájunkra, hogy azon társasággal szemben, mely a mi akkori szorult helyzetünket felkarolva, az egyesületet ismét felvirágoztatta és a legbiztosabb alapra helyezte, mi is megtegyük köteleességünket. A mi köteleességünk pedig abban áll, hogy régi tagállományunkat új tagokkal felfrissítsük. Ez által első sorban a mi intézményünknek hajtunk hasznot, mert azon összegek, melyeket mi a régi és idősebb tagokra ráfizetünk, az új és fiatalabb anyaggal kiegyenlítődnek és kellő munkálkodás mellett még fölösleghez is juttatják pénztárunkat. Nekünk pedig erre szükségünk van, ha mindazon kulturális céloknak, melyeket tervbe vettünk, eleget akarunk tenni. Tagjaink közül azok, akik némileg járatosak a biztosítási ügyekben, nagyon jól tudhatják, hogy előnyösebb feltételek mellett sehol sem juthatnak azokhoz a kedvezményekhez, melyeket egyesületünk nyújt, de sehol ennél biztosabb alapokon nem is nyugszik annak a biztosítóka, mint nálunk.

A hasonnevü hitelszövetkezettel pedig azért kötöttük össze egyesületünket, hogy **ugy az újonnan belépő, valamint régi tagjainknak anyagi helyzetén időnként segíthessünk kölcsönök által**, ha azok kellően

biztosítva vannak megfelelő kezességgel. Hitelszövetkezetünk ezen hivatása mellett még egyesületünket anyagi dolgaiban is segívezi, mert nélküle nem tudtuk volna áldozatok nélkül a biztosítási ügyet rendezni.

Mindezeket előrebocsájtva felkérjük tehát tagjainkat és főleg azokat, akik bizalmi állást töltenek be, illetve egyesületünket az ország minden részében képviselik, hogy a legnagyobb buzgósággal törekedjenek új tagokkal szaporítani egyesületünket. A legutóbbi időben ugyan némi mozgalmat lehetett észrevenni e tekintetben, de amíg minden egyes tag nem tartja kötelességének egyesületünket a lehető legnagyobb buzgósággal saját körében terjeszteni, addig a magunk elé kitűzött célunk nem feleltünk meg. Minekünk arra nincs pénzünk, hogy ügynököket tartsunk vagy terjesztés céljából más uton költsézzünk. Nekünk csak az egyetlen mód áll rendelkezésünkre: a magunk ereje, a magunk buzgósága. A mi szövetkezésünk nem egy nyereségre alapított vállalat. Amit mi teszünk azt magunknak tesszük, abból mindnyájunknak egyforma haszna van.

Azok a széthuzó elemek, melyek az előbbi időben egyesületünk tevékenységét hátráltatták, már rég nincsenek ami kötelességünkben; akik pedig most vagyunk együtt, nagyon kevés kivétellel, karöltve dolgozunk alkotásunk előrehaladásán.

Végül még azt is megjegyezzük, hogy szövetkezetünk, mely az egyesülettől külön álló intézmény, **ugy az újonnan belépő, mint a régi tagoknak is kellő kezesség mellett** most már 2—400 koronás kölcsönöket nyújt és az erre vonatkozó nyomtatványok az érdeklődőknek az egyesület helyiségében rendelkezésre állanak.

Bizalmi férfaink erre vonatkozólag kívánságukra külön értesítést is kaphatnak.

Az „Ur“-ak.

Az államvasutak igazgatósága elrendelte, hogy a hivatalos érintkezésben az altisztek is »ur«-nak szólítandók.

Ezt a rendeletet egyesek most úgy magyarázzák, hogy az csak írásbeli érintkezésre szól, máskülönben pedig az altiszteket ezentul is csak a megszokott »hallja maga« címzés illeti meg.

Mások ismét azon ütköznek meg, hogy hová lesz az a hires katonai fegyelem, ha az alárendeltek az »ur« jelző csakugy megilleti most már, mint őket és le kell mondaniok azokról a megtisztelő jelzőkről, melyekkel időnként az önértetes embernek arczába kergették a vért.

A nagy kesergés után pedig azt követelik, hogy megkülönböztetés végett az ő uraságuk a »tekintetes« jelzővel bővítették ki.

Mert bizony az nagy jogfosztás, hogy az altiszteket nem lehet többé holmi négylábuak nevéen szólítani.

A mi véleményünk ebben a kérdésben az, hogy minden intelligens embert megilleti az »ur« megszólítás, tekintet nélkül arra, hogy végzett-e tanfolyamot vagy nem; és legkevésbébbé illeti meg azt, a ki ezt a címzést a maga számára akarja monopolizálni, bármily magasra jutott is a különféle iskolák és tanfolyamok számarlétráján.

A katonaságot a vasutasokkal összehasonlítani csak olyannak lehet, a ki nem vett magának fáradságot arra, hogy e tekintetben a katonai különleges viszonyokról mélyebben gondolkozzék. A katonáskodás maga egy törvényen alapuló kényszer, melyen minden ép embernek át kell esni; ott a legénység zöme azokból a néprétegekből kerül ki, melyek egymást a magánéletben sem urazzák, de nem is kívánták soha az urazást, mert nem rendelkeznek azokkal a kellékekkel, melyek annak előfeltételei.

A vasutas állása önkényes elhatározásnak a rugója, illetve egy egyszerű munkabérszerződés. Ennek folytán annak, a ki valamely állást betölt, első sorban saját jól felfogott érdeke, hogy elvállalt kötelességének eleget tegyen; ellenkező esetben pedig a vasutnak módjában áll az előforduló mulasztásokat megtorolni a nélkül, hogy bármely más egyéni sértést tartalmazó rendelkezésekre vagy az ugynevezett »urak« durvaságaira szükség volna.

Lealacsonyítással, gorombaságokkal sehol sem tudtak fegyelmet tartani, mert ez csak a fegyelem megbontását szokta maga után vonni.

A kit megillet az urazás, attól a vasut rendelkezései azt nem vehetik el, még akkor sem, ha azt egynéhány »ur« kívánja is; annál kevésbé, mert az altiszti karnak átlagos műveltsége körülbelül egyenlő a tisztikaréval; de van számtalan altisztje a vasutnak, a kit már végzettsége folytán hivatalból is megilleti a »tekintetes« cím és uri mivoltuk minden kétségen felül áll.

A vasut csak egy elmulasztott kötelességet teljesített azzal, midőn elrendelte, hogy minden intelligens embert ezentul urazni kell.

A miniszter bölcsen cselekedett, mikor urnak címmezte azokat, a kiket ez megillet és csak azon lehet csodálkozni, hogy ezen nálánál valamivel kisebb urak megütköznek. Talán attól félnek, hogy kitudódik az a nagy titok, hogy ők daczára a címzésnek soha nem voltak urak?

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag halálesetre a Dordrecht életbiztosító társaságnál van biztosítva azon összegre, mely őt az alapszabályok értelmében megillette. Ha a tag bármely okból baleset ellen már nem biztosítható, a baleset folytán beállott halál esetére is megkapja a kötvényben biztosított összeget.

2. Minden tag 60 éves koráig a „Providentia“ általános biztosító társaságnál baleset ellen van biztosítva, még pedig:

a) baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

Minden baleset, annak megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, az egyesületnek okvetlenül bejelentendő.

3. A tag törvényes nejeének elhalálozása esetén az alapszabályszerű segélyben részesül.

4. A tag 15 évi tagsága idejének letelte után, ha 50-ik életévét betöltötte, életbiztosítási kötvényére 1000 koronáig terjedhető kölcsönt kap a »Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet“-től.

5. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsége által díjtalanul képviseltetik.

6. Az egyesület havi közlönye minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 9-ik számában kimutatott segélyösszeg 104.075 kor. — fill.

Ujabb segélyek:

399. Stoffa András, Kassa, neje halála után	150 kor.
736. Schwendtner Béla, Ziffer, neje halála után	300 »
1932. Stankovics Antal, Oroszka, neje halála után	300 »
4326. Payer József, Szt.-Margitta, neje halála után	150 »

Balesetsegélyek:

Lapunk 9-ik számában kimutatott segélyösszeg 30.811 kor. 26 fill.

Hatósági vizsgálat.

Folyó évi szeptember hó 18. és 19-én a kerületi elöljáróság az egyesület pénztárát és ügykezelését megvizsgálván, azt teljesen rendben találta.

Az államvasutak mérnökei és jogásza.

A magyar királyi államvasutak főiskolai képzettségű hivatalnokai napokban a mérnök- és építészegyesület termében gyűlést tartottak, melyben sérelmes helyzetükről és lehető orvoslásáról tanácskoztak. Az ülésen elhangzott beszédek foglalata a következő:

A mérnökök és jogászok javadalmazása, a mávnál a Hieronymi által betervezett fizetésrendezés előtt is messze mögötte állt a külföldi vasutak hasonló kvalifikációju alkalmazottainak javadalmazása mögött. Az előterjesztett ily értelmű memorándumra annak idején azt a biztató választ kapták, hogy kérésük méltányos és az illetményszabályzat rendezése alkalmával mindenesetre tekintetbe fogják venni. Ezzel szemben a fizetésrendezés nemcsak nem elégitette ki a fölkellett jogos reményeket, hanem oly vizsgatlan helyzetet teremtett, a mely általános elkedvetlenedésnek lett a szülőanyja. Ez az elkedvetlenedés mind nagyobb tért hódít a máv. jogász és mérnök köreiben. A két év előtt történt fizetésredezésnek az volt a célja, hogy a husz év alatt elavult illetményszabályzatot az összes személyzet javára megváltoztassa. A megélhetés súlyosodó viszonyai és a szolgálat bonyolultabb, tehát nehezebb volta indította erre a vezető köröket. Az ülésen elhangzott beszédek számadatokkal bizonyították, hogy a fizetésrendezés előtti volt állapot hasonlíthatatlanul kedvezőbb volt a mérnökökre és jogászokra nézve, mint a mostani. Az eredmény tehát az, hogy míg a személyzet egy részének, ha keveset is, de nyújtott legalább valami kedvezményt az illetményszabályzat megváltoztatása, addig éppen a legkvalifikáltabb hivatalnokok háttérbe szorultak. Lehetetlen helyzet, hogy a mérnökök és jogászok egy státusban vannak a többi hivatalnokokkal. De ezen a visszás helyzeten a fizetésrendezés előtt legalább úgy segítettek, hogy az előléptetésnél hetvenöt százalék hivatalnok sorban ment a felsőbb rangosztályba, a többi huszonöt százalékot az utánuk következő főiskolai képzettséggel bíróból állították össze. Ez utóbbiak tehát rendszerint a *rangosztályok végén gyűltek össze*. Így történhetett meg, hogy az utolsó két előléptetésnél, a hol a kvalifikációra való tekintet nélkül csak a sorrendet tartották meg, jogászok mérnökök alig vagy egyáltalán nem léptek elő. Ebből pedig az következik, hogy ez urak helyzetén nemcsak nem segített a fizetésrendezés, hanem még meg akarják rajtuk torolni azt is, hogy azelőtt némiképpen számításba vették az előléptetésnél a képzettséget. Az ülés nagyban reményli, hogy a helyzet kellő megismerése után a mérnököket és jogászokat is részesíteni fogják legalább annyi kedvezményben, mint a mennyit a többi kategóriának biztosítanak.

Az ülés résztvevői egyértelműleg hangoztatták a mostani, sérelmes helyzet megváltoztatásának szükségességét. Nemcsak a budapesti, hanem vidéki küldöttek is résztvettek az ülésen és bejelentették, hogy a vidéki kartársak is érzik helyzetük fonák voltát és csatlakoznak a mozgalomhoz. Egyelőre kisebb bizottságot küldtek ki a minisztériumhoz intézendő memorandum kidolgozására.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Vasutasok könyve. Dr. *Fülesz* Lajos, a kolozsvári üzletvezetőség általános osztályában beosztott fogalmazó, könnyvet adott ki, a mely tájékoztatóul szolgál a tényleges és nyugdíjas vasutasok s azok családját érdeklő összes hivatalos és magán jellegű személyi ügyeiben. A könyv a tudnivalókat ügyes csoportosítással és érthető, könnyű stílusban adja elő a mi a közhasználatra való teljes alkalmasságát bizonyítja. Miután alkalmazottaink a személyi ügyekben kellő tájékozottsággal nem bírnak s épen ezért legtöbbször mások segítségét kénytelenek igénybe venni, ha valamely ügyükben eljárni akarnak. Annál fogva czélszerű volt a szükséges tudnivalók összeállításával módot nyújtani arra, hogy mindenki mások segítségével, utbaigazítása nélkül eljárhasson az ügyeiben. Ajánljuk a könyvet olvasóink figyelmébe. Ára 2 korona s kapható a szerzőnél Kolozsvárott.

Magyar Vasuti Szaknaptár. Közlekedési Almanach és Sematizmus. Szerkeszti *Récsey* Emil. máv. főmérnök. Második évfolyam. A »Magyar Vasuti Szaknaptár« második évfolyama sokkal gazdagabb tartalommal jelenik meg, mint az első évfolyam. Egész tárházára akadunk e naptár idei kiadásában azoknak a gyakorlati és elméleti tudnivalóknak, statisztikai adatoknak, a melyek egyebütt ilyen formában egyáltalában föl nem lelhetők. A közel 1000 oldalra kiterjedő értékes naptárt a közlekedési vállalatok alkalmazottai 3 koronáért rendelhetik meg.

Villamosság a madarak tollában. Ha a madarak tollához megdörzsölt peccsviaszruddal közeledünk, azt vesszük észre, hogy a tollak villamosak. Egy physikus közelebből vizsgálta meg e tényt, s arra a tapasztalatra jutott, hogy itt dörzsvillamossággal van dolga. Elég egy tollat száránál tartva a légben néhányszor meglengetni, hogy az villamos legyen. Egyébként nem minden toll mutat fel egyenlő mértékű villamosságot, függ ez a madár fajától, de sőt attól is, hogy a madár mely testrészéről vétetett az, mert megfigyelés szerint egy és ugyanazon madárnak más-más tolla pozitív, majd pedig negatív villamosságot mutat.

Két vasuti szerencsétlenség. Ruttká közelében a kassa-oderbergi vasut vonalán a napokban nagy vasuti szerencsétlenség történt. A ruttkázsolnai személyvonat ugyanis éjjel tizenkettőfél órakor Sztrecsnó állomásnál nekiment négy teherkocsinak. A teherkocsik a melléksinpáron állottak, de állítólag a nagy szél elindította őket s így kerültek a fősinpárra, a személyvonat elé. Az összeütközés következtében a személyvonat lokomotívja erősen megsérült s egyik kocsija teljesen összezúzódott. A tehervonatnak egyik kocsija szintén összetört. A személyvonat összetört kocsijában ülő utasok közül Reiner Rikárd szerajevói törvény-

széki bíró és Grünwald Mór alsókubini kereskedő meghalt, Wichs Mór dr. csaczai ügyvéd és Holzmann csaczai fakereskedő súlyosan megsebesült. A sebesülteknek a Ruttkárról hívott vasuti orvosok nyújtottak segítséget. A pályát még az éjszaka szabaddá tették. — Mint Déváról táviratozzák: Marosillye állomás mellett is történt kisebb vasuti baleset. A magyar délkeleti vasutnak egyik tehervonata éppen elhagyta az állomást, a mikor egy épületfával megrakott kocszi rakománya lecsuszott a kocsik közé, miáltal a kocszi kiugrott és a fővonal sinére borult. A kisiklott vonat magával rántott több kocsit, úgy hogy a forgalmat néhány órán át átszállással bonyolították le.

A tenger áldozatai. Egy nemrég megjelent kimutatás szerint 1904-ben 234.577 angol tengerész közül hajótörés és más egyéb szerencsétlenség következtében 1068 vesztette életét. Ugyanez évben az angol hajókon szerencsétlenség következtében elhalt utasok száma negyvenöt volt. Két évtized óta minden évben, tavaly is, eléggé jelentősen csökkent a tenger áldozatainak száma. 1894-ben minden 116 matróz közül elveszett egy, az elmúlt évben ez az arány 1:220 volt.

A foka őse. Oregon amerikai államban egy kőbányában, mélyen a föld alatt, egy óriási, de már kihalt állat koponyáját lelték meg. Eleinte nem sok figyelmet fordítottak az állati koponyára, de az Egyesült-Államok nemzeti muzeumának igazgatója kimutatta, hogy ez állat a miveénok csoportjába tartozik, tehát még a történelmi idő előtt való korból való és kétségtelenül a foka ősenek tekinthető. Az állat koponyájának szélessége az 50 centimétert is meghaladja, holott a jelenleg élő foka koponyája alig éri el a 40 centiméter szélességet.

Változás a hajó sipján. Nemcsak a nagy tengeri hajón utazók, hanem a folyamjáró hajón is gyakran észlelhetjük, hogy a sip megtagadja az engedelmességet. A jelzés elmaradása pedig néha komoly

veszedelmet is hozhat a hajónak és utasoknak; ezért nagyon helyes a változás, hogy a sipban meggyülemlett kondenzált gőzt más felé vezessék el és a sipot ne szellentyű, hanem csap hozza mozgásba. Így talán sikerül a rekedt füttyöt élessé, hallhatóvá tenni.

A klondikei aranyvidékről. Az amerikai aranykeresők már egy évtizede ismerik a Jukon folyó mentén elterülő aranymezőket. Alaszkában már a hetvenes években találtak aranyat, a Klondike vidékét a nyolczvanas évek felé fődözték föl; valóságos aranyláz azonban csak a mult évben fogta el ott az embereket, akkor tudniillik 40 aranybányász érkezett a Klondike vidékéről, akik félmillió értékű aranyport hoztak magukkal és ez lelkesített mintegy 40.000 embert aranykeresésre. Az arany bányászata e vidéken elég bajjal jár. Egy méternél mélyebben a talaj állandóan fagyott és csak nyáron át enged fel a föld. Ekkor kutatják az aranyat, télen és tavasszal dinamittal repesztik a talajt és nyáron következik az aranymosás. A tömeges bevándorlás miatt az élelmiczikk rendkívül drága, nehezen kapható és állítólag egy zsebkés ára is 10 forint. Csak most fognak vasutat építeni és ezzel talán e nehéz állapotoknak véget fognak vetni.

Ezüst-szobor. Sennor Pedro Alvarado, mexikói milliomos most itáliai fehér márványból és tömör ezüsből való szobrot akar a felesége sirjára állítani. Alvarado néhány év előtt még jóformán koldus volt és a Palmilla-bánya kiaknázása által Mexikó leggazdagabb embere lett. A Palmilla aranyban és ezüstben csodás gazdagságu bánya. A szoborra két tonna sulyu onnan való ezüstöt használnak föl.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A két rózsa regéje.

— Novella. —

Irta: Wildenbruch Ernő.

(Vége.)

Aztán halkán szólt. — Minő pompás, ez a gyönyörű rózsa nem is hozzánk, szegény emberekhez való; most gondoskodjatok róla gyerekek, hogy jól érezze magát nálunk.

A gyerekek sem várták be a kétszeri mondat, egy nagy cserepet hoztak, a mely tele volt fekete, kővér televény földdel és abba beleültették a fehér gyönyörű virágot. Aztán az asztalra tették a virágot és megöntözték.

Itt pompázott most a rózsa a szegény emberek asztalán és lankadtan lehajoló fejével olyan volt, mint egy sápadt királykisasszony, kit aranyos palotájából száműzetésbe vittek.

Aztán vacsorát kaptak a gyerekek, egy kis

vajas kenyeret, semmi mást, de ők megelégedtek azzal és az asztallal szembe ülve, jóízűen fogyasztották el az egyszerű eledelt és szemük gyönyörködve csüggött a rózsátón. Aztán lefektették őket, a felnőttek is nyugalomra tértek, a lámpát eloltották és mély sötétség borult a szobára.

Mindnyájan aludtak, csak a fehér rózsa virasztott szomorú elkeseredettségben.

De egyszerre fényes sugár hatolt be a szobába, a hold pillantott be a kis ablakon keresztül.

És most egy széles nagy ezüstös sugárkéve lövellt be az ő kedves fehér rózsájára, a kivel oly sokszor édesen enyelgett és a rózsa örült annak, hogy megismeri, mert látta, hogy nem feledkeztek meg róla egészen, és megfürdött a langy fehér fény árnyában.

És tán a hold bűbajos varázsfényének hatása alatt, mely abban, a ki azt mohón magába szívja, furcsa álmokat és gondolatokat ébreszt, a rózsa úgy érezte, mintha álmodna egy furcsa álmot; úgy tetszett neki, mintha két angyal lépne be a

szobába, két bájos kis angyal, a kik mezítláb siklanak végig a padlón hosszú szőke fűtőkkel és fehér ingecskében. És ezek széket toltak az asztalhoz és rámasztak és odatapasztották az arcocskáikat a rózsza szirmához és vigyázva, nagy vigyázva nyomtak egy fuvallatszerű csókot illatos kelyhére. És a rózsza reszketett és megrendült és néma kéjjel szívta magába az ifju ajkak édes mézét és nem tudta megmagyarázni ez édes csodát.

Aztán az angyalkák leugrottak a székekről, visszatették a székeket és nevetve tüntek el — hová? oda, a hova az elébb a gyerekeket fektették. Erre a rózsza felrezzent — lehetséges-e az — az a két angyali lény — azonos lehetne azokkal a gyerekekkel. Ez a gondolat elrontotta az egész örömét, de azért nem tudta többé elüzni annak emlékét, minő édes volt a forró ajkak csókja és midőn felvirradt a nap és a család felébredt, a rózsza kinyitotta a szemét és megnézte a gyermekeket.

Látta, hogy igazán angyali szép ez a két szőkefürtű, rózsásarczu, kékszemu gyermek és hogy kétségkívül ők voltak azok, kik éjjel felkeltek ágyukból, hogy a szeretett rózsát titkon megcsókolják.

Reggeli után az apa oda szólott a gyermekeknek: »Nos, szép idő van, ma kiteszük a rózsát a kertbe.«

És a gyerekek felemelték a rózsát és kivitték a ház előtti kis kertbe, a melyet reggeli verőfény megaranyozott. Innen kilátás nyílt a rózsának az utcára és látta az elrobogó kocsikat, meg a föl és alá hullámozó embereket és ez mind ujnak és szépnek tünt fel neki és ámbár be nem vallotta magának, egészen jól érezte magát.

Ép mögötte földszint volt a cipész lakásának ablaka, az ablak nyitva állott és ott ült az apa és szorgalmasan dolgozott.

A rózsza egy pillantást vetett a szobába és a reggeli nap sugarában sokkal szebbnek és takarósbabbnak tünt fel neki a szoba, mint tegnap este.

Aztán kijöttek a gyerekek palatáblával és táskával, iskolába siettek és midőn a rácsozat mellett elmentek, rámosolyogtak és azt suttogták: »viszontlátásra« és az jól esett a rózsának, bár nem vallotta be magának.

A mint ezen gondolkodott, egyszerre csak egy finom hang cseng a fülébe. »Jó reggelt rózsza-kisasszony«, és hátra pillantva, egy kanári madarat pillantott meg, a mely kalitkájában vigan ugrándozott.

Okos, két fekete szeme volt és kis hófehér csőre és ismételte:

— Jó reggelt, rózsza nagysád, tegnap nem volt már alkalmam önt üdvözölhetni, engedje meg, hogy bemutassam magamat, nevem Pipi.

Ez az udvarias modor tetszett a fehér rózsának és ő is meghajtotta magát és azt kérdezte, hogy hány éves a szomszéd ur és hogy régóta van már a cipészéknél.

Erre Pipi ur sóhajtvá felelte, hogy biz ő már nem fiatal gyerek, mert már egy éves és két napos, tegnap előtt volt a születés napja, a cipészéknél három hónap óta van csak, de reméli, hogy mindig ott marad. És midőn a rózsza kérdezte, hogy mi tetszik itt neki annyira, azt felelte, hogy ezek ritka jó emberek, különösen a gyermekek és a meghatottsága oly nagy volt, hogy gyorsan egy kis vizet kellett felhörpöntenie, nehogy könnyekre fakadjon.

A nap feljebb szállt az égen, a rózsza kezdett kimelegedni, de akkor jöttek a gyerekek az iskolából és bevitték a rózsát újra a hűs, árnyas szobába, és így tettek másnap és mindennap és a leggyöngédebb szeretettel ápolták a rózsákat.

És a nagy, szeretetteljes gondozás hatása alatt egyszerre megmozdult valami a rózsza szívében. titokzatos kéjes élet fakadt fel benne és teste bimbót hajtott. De midőn a bimbó felpattani készült és az egész család néma várakozással leste a perczet, a rózsza szívében még egyszer feltámadt a régi, bosszuvágyó harag. Nem, nem akarta nekik ezt az örömet okozni és nem vett magához táplálékot, akarata egész erejével állt ellen a természetnek és ime a rügy elfonyadt, a bimbó nem pattant virággá és a szegények reménye nem teljesült.

Mélyen elszomorodtak és e perczen arra ment a ház tulajdonosa egy dusgazdag ember, a ki látta, hogy mi történt a rózsátóval.

— No, azt tudtam, szól, hogy is fejlődhetne ez a gyönyörű rózsza itt maguknál, hanem mondok én maguknak valamit, adják el nekem, én a kertemben elültetem.

És oly összeget kínált érte, a mely jóval túlhaladta azt, a melyet érte fizetett.

— Igen, igen uram, igaza van, de látja kérem, mi ugy szeretjük azt a rózsát, és ha ránézünk, ugy tetszik nekünk, mintha kertünk volna, és azért kérem, ne tessék haragudni — megtartanám a rózsát még egy pár napig, hátha hajt még egy bimbót — ha nem, akkor Isten neki, eladom,

A háztulajdonos távozott, de arcán látszott, hogy haragszik.

A rózsza lelkében pedig felvillant újra a remény sugára, hisz most van kilátás rá, hogy kijut a gyüölött pinczelakásból és csak akarnia kell, hát fényes sorsra jut. És elhatározta magát arra, hogy így lesz.

De midőn az éj leereszkedett a földre és mindenki aludt, akkor újra halkán, igen halkán osont be valami a szobába, a gyerekek jöttek be újra, ugy mint akkor éjjel, mezítláb, ingecskében, ugy a hogy kiugrottak az ágyacskákból, akárcsak két kis angyalka. De most nem nevettek, és midőn a holdfény érte arcukat, az szomorunak és haloványnak látszott.

És újra odatoltak két széket és mint akkor, ugy most is megcsókolták a rózsát, de most a könyük omlott a rózsza kelyhébe. »Most nincsen már semmink se«, szóltak suttogva, »most nincsen se kertünk, se virágunk, most nincs semmink«. És ezzel kimentek és visszafeküdtek az ágyukba.

Midőn az ajtó bezárult mögöttük, a rózsza behunyta a szemét és aludni akart, de álom nem jött a szemére és lelkében égett és izzott valami: a gyermekek könyei voltak, melyek belecsepegtek a kelyhébe.

Másnap reggel, hajnal hasadtával, midőn még senki se volt ébren, a reggeli szellő kopogtatott az ablakon.

A rózsza nagyon megörült a látogatásnak, mert nem látta őt. mióta elhagyta a régi hazáját. És a szellő idegesen járt fel és alá a szobában és lefujta a port a butorokról és látszott rajta, hogy nagyon izgatott.

— Ép a nővérétől jövök, a sárga rózsától. A fehér rózsza kíváncsian faggatta, hogy beszéljen el mindent, a mit tud, de a hajnali szellő, a ki rendesen ugyan vig czimbora, erre elkomolyodott.

— Biz az szomorú história, szólt, annak rossz dolga van. A thearózsák, kik közé került és a kik között úgy elvész, hogy néha alig tudok ráakadni, nagyon haragszanak rá és nemsokára vége lesz a dicsőségének.

— Mit akar ezzel mondani? kérde a fehér rózsza.

— Tudja mik a szeszélyek?

— Nem.

— No lássa, folytatta a szellő, a szeszélyek apró kis fekete bogarak, de a melyek nagyon drágák, miért is csak gazdag emberek tarthatnak ilyeneket.

— És mire valók azok?

— Játszanak velük időtöltésül. A szobákban hagyják körülropködni és aztán elfogják és a fejükbe veszik.

— Milyen furcsa, szólt a rózsza.

— Hja, ez a divat, felelt a szellő. A bankár feleségének tehát, hogy megmutassa azt, miként ő a leggazdagabb, mindennap kell egy-két vagy három ilyen új bogara. És aztán a fejébe veszi és ott hagyja azokat, míg azok őt jól megcsipik, mert tudja, ezeknek a bogaraknak erős rágóműszerük van és aztán addig sir és kiabál, míg a férje bejön. Ez aztán elkergeti a fejéből a bogarakat. És így töltik el az időt. Persze, ha ezek a bogarak valakinek a fejében ülnek, akkor az illetőknek furcsa ötletei vannak, és így a bankárnénak is egyszerre eszébe jutott, hogy a thearózsza tulajdonképen nagyon unalmas, és hogy helyébe kaméliát fog ültetni. Így tehát ősszel kitepik a rózsákat.

— És mi történik velük? kérde a fehér rózsza aggódva.

— Eldobják, és a mi szegény sárga rózsánk, a maga szép testvére is közöttük lesz; tudja most már, mért vagyok szomorú?

— Hja, hja, folytatta, magának jobban kedvezett ám a sors. Magát ápolják és gondozzák és itt nincs fekete bogár, a melytől tartania kell. Ezzel kibontotta piros köpönyegét és elröptült.

A fehér rózsza még mindig némán állt a helyén, és mikor már a reggeli szellő rég ellebbent, még mindig vélte hallani a szavát és egyszerre suttogó morajlás kelt a szívében és midőn belepillantott a lelkébe, azt látta, hogy a szégyenérzet költözött be a szívébe és letelepedett benne.

Igen, a rózsza szégyelte magát, és valahányszor lenézett a szívébe, a szégyenérzet feltekintett és rápirított: »Hálátlan.« És midőn a család bejött reggelizni és ő látta a gyerekek szomorú orcáit, a szemükben is ezt a néma vádat vélte olvasni: »Hálátlan«.

És akkor a rózsza úgy érezte, mintha egész lénye megrázkódnék, mintha eddig aludt volna és most ébredne csak fel és midőn a gyerekek kivitték, mohón itta az üde, hideg vizet és ette a televény földet úgy, hogy a Pipi ur odakiáltott: »Jó étvágyat, szép szomszéd.«

A rózsza pedig úgy érezte, mintha egész bensője izzó lánggá válnék, vére és életnedve kibugy-

gyanó forrásként fakadtak fel és alig telt bele hét nap, midőn teste újra megtermékenyedett és rügyet hajtott és egy bimbó dugta ki szerényen a fejét. És midőn a gyerekek, kik folyton szemmel kísérték őt, lélekszakadva futottak szüleikhez, hogy jőjjenek és nézzék meg az édes csudát, a rózsza néma gyönyörrel mosolygott és ime egy második bimbó pattant ki és mintha termékenysége nem apadna ki soha és nem tudna betelni az adakozás gyönyörével, még egy harmadik.

Egy reggel aztán, a mint a szegény család reggel átlépte a szoba küszöbét, mint egy varázslattól lebilincselten állottak meg a küszöbön, mert az asztalon megpillantották az ő szeretett fehér rózsájukat anyai büszkeséggel két fiatal hófehér rózsza fölé hajolva, a melyek az éjjel virággá fakadtak.

És a rózsza lehajolt, suttogó ajkairól édes illat áradt szerte, mely paradicsommá változtatta a szegény család lakását és ha azok értették volna a virágnyelvet, hallották volna, hogy a rózsza azt mondja: A szeretet kedvéért, jóságtok jutalmául.

A gyerekek ujjongása felverte a házat és az egész ház népe odasietett, hogy megtekintse az illatos virágsodát és midőn kivitték a rózsát a kertbe, a járó-kelők megálltak és a rózsza ma ülte szépsége diadalünnepét.

Csak a ház tulajdonosa bosszankodott, a miért a szegény cipész mert neki ellenszegülni és el nem adni neki a rózsáját. Minthogy azonban tudvalevőleg a harag olyan veszélyes gyom, a mely, ha ki nem tépi az ember a szívéből, terjed és szaporodik, napról-napra jobban haragudott a szegény emberre és midőn őszre fordult az idő, a szegény cipész család egy szép nap kisírt szemekkel ült az asztal körül; a háziur felmondott az apának és el kellett hagyniok a házat.

Metsző, égő szemrehányás fájdalommal epesztette a szegény rózsza lelkét, mert hisz egyedül ő és senki más nem okozta a szegény család baját.

És újra jött az éjféli és az éjjeli jötték az álmok, de most álma nem volt édes és bájos, hanem komor és rémes. Mert nem a két gyermek, hanem egy vén, szörnyű lihegő ősz lépett be, ki csoszogó léptekkel indult a kamra felé, a hol a gyerekek aludtak. Soha még a rózsza ilyen rémes alakot nem látott, soha még olyan iszonyut nem hallott, mint azt a rekedt suttogást, a mely fogatlan ajkairól tört fel, és tagjai megdermedtek a rettegéstől.

Sajátságos fakósárga fény vette körül az alakot és e fény sugarainál látta a rózsza, mint hajol a rettenetes alak a gyerekek ágya fölé, mint emeli sovány, csontos kezeit szőke fejükre, mint tűnik el orcáikról a bibor és mint vonaglik meg piros ajkuk mondhatatlan bánatban. És ekkor kínos fájdalom sajdukt fel a rózsza kelyhében, éghez emelte a szemét, és ajkai imát rebegtek: »Oh Istenem, mentsd meg szegény, ártatlan kedvenceimet.«

És remegő ajkairól elszállt az illat és mint sűrű felleg áradt szét a szobában a kamráig, úgy, hogy a bösz öreg felemelkedett és haragosan rá förmedt.

— Ne illatozzál oly édesen. Nincs többé jogod itt lenni, most én vagyok itt az ur, én, az éhség, az éhség.

De a rózsza újra imát rebegett:

— Oh, hadd fizessem meg nekik mindazt a szeretetet, a melylyel körülvettek, hadd háláljam meg gyermekeiken.

És mind ittasitóbban szállt az éghez édes illata, és a szörnyeteg feje elkábult, nem tudott visszatérni a kamrába, mert a rózsza édes illata fátvolt szótt annak ajtaja elé, megfordult és kábultan tántorgott ki.

Néhány nappal később vig arczczal tért vissza a czipész a lakására, talált más állást.

A legelőkelőbb városrészbe jutnak most, mesele boldogan, egy bankárhoz, kiről azt mondják, hogy a város leggazdagabb embere.

A fehér rózsza lesütötte a fejét, szive megdobbant, tudta mért.

Rövid idő múlva átköltöztek az új lakásba és annak a tulajdonosa duszgazdag volt.

— Képzeljétek csak, szólt egy este az apa, minő gazdag lehet a mi uraságunk; a nagyságos asszony mind kitépette az ő remek rózsabokrait, a mik sok-sok ezer forintba kerültek, hogy tavasszal kaméliákat ültessen helyükbe. A kertész egy rózsát nekem ajándékozott, mert azt mondta, hogy ez beteg, ezt nem lehet eladni.

E szavaknál egy nagy papirost vont elő, a melyből egy gyönyörű sárga rózsát vett ki és a fehér rózsza megrezsent, mintha a villám ütött volna beléje, mert az volt az ő testvére, az ő sárga rózsája, a kivel együtt nevelkedett és boldog jövő álmaiban ringatózott.

A sárga rózsza is ráismert az ő fehér testvére, de csak szomorun mosolygott rá, mert a kegyetlen bánásmód, a melyben részesült, megtörte az erejét.

És midőn a gyermekek őt is elültették egy nagy cserépbe, és ő maga mellett látta a testvérét a szerelem és boldogság teljében, akkor mindkét lankadt erőtlén karjával testvére nyakát ölelte át és még egyszer egymás keblére borultak és a sárga rózsza így szólt: Egyszer te mondtál engem boldognak és megirigyelted sorsomat, ez volt éltünk kezdetén — most én mondlak boldognak és irigylek pályám végén; azért többet nyom a latban az én szavam, mint a tied, és minthogy nekem meg kell válnom ettől az élettől, a mely nekem oly sokat ígért és oly keveset adott, legyen a te részed minden boldogság, a mi nekem volt fenntartva és élvezd soká és boldogan, mert méltó vagy rá.

Aztán lehajtotta szép fejét és meghalt. Midőn a gyerekek másnap reggel a szobába léptek, szomorun mondták:

— Oh jaj, meghalt a szép sárga rózsza.
A kis lány pedig megfogta a fiu kezét és hal-

kan sugta a fülébe: Nézd, hogy busul a mi szép rózsánk, látod, sirt is.

És valóban két nagy csepp fénylett illatos kelyhében.

És ekkor történt egy nagy csoda, mert a fiu szeme egyszerre felragyogott, mint a hogy soha eddig nem ragyogott, és ő merőn nézett az elhervad fehér rózsára, mintha most látná először. Aztán elővette az irkáját és szótlanul, a szemét le nem véve a rózsáról, rajzolni kezdett. És a kis huga nézte és szintén nem szólott, így ültek-ültek. még a reggeliről is megfeledkezve, csak akkor rezzenetek fel, mikor iskolába kellett menniök, és a fiu gondosan rejtette el az irkát a táskájába, mintha valami holdgító szent titkot rejtene.

Két nappal később a szegény czipész ott ült gyenge, sápadt neje mellett és halkán mondá:

— Édes fiam, Antal tanítója beszélt ma velem és azt mondta, hogy vigyázzak jól a fiunkra, hogy ő látott valami rajzot tőle, és azt hiszi, hogy a fiuból valami nagy művész lehet. Mit szólsz ehhez?

Az asszony nem szólt semmit, de szemében felragyogott a sugár.

És bár az apa halkán beszélt, hogy senki se hallja meg őt, egy volt, a ki hallotta, a fehér rózsza, és szívében derengett a sejtelem, hogy illatának hálááldozata jó helyre került odafenn és hogy Isten meghallotta, a miért könyörgött.

Lakatos Fülöp Temes-Miklósi váltó
őr cserélni óhajt hasonló állásban levővel.
Erre vonatkozó ajánlatok közvetlenül hozzá
intézendők a fenti czim alatt.

Dr. Szász Géza

fogorvos, egyesületi tagunk,
az egyesület tagjainak a foghuzást
ingyen eszközli, a többi fogorvosi ke-
zeléseknél pedig **50⁰/o** árengedményt ad.

Lakik: Budapest, Andrásy-út 49.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító Temesváron

Mag-, növény-, rózsza-, fák- stb. nagytenyészet.

(Tenyészetület: 62 hold = 73 hektár.)

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leiró katalógusok ingyen.

Postaszállitmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállitmányhoz „Mühle tanácsadója a kertmivvelésben”,
a legjobb kertészeti kézikönyv ingyen mellékeltek.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyereség-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873 évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi
dekretummal.

Részvénytőke 4,000.000 korona.

Magyarországi fiók :

Budapest, V., Marokkói-utca 3.

Igazgató :

Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht“ az egyedüli társaság,
mely törvényesen kötelezte magát,
hogy
magyarországi üzletének díjtartalékait
magyar értékekben helyezi el.

REFERENCZIÁK :

Magyar általános hitelbank,
Pesti magy. kereskedelmi bank
Budapesten.

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.